

ELEMENTI, METODE, NAČINI I POSTUPCI VREDNOVANJA

Hrvatski jezik – 2. razred gimnazije

Usklađeno s Kurikulumom nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj (NN 10/2019)

1. Polazišta vrednovanja

Vrednovanje se planira kao sastavni dio učenja i poučavanja te se provodi sustavnim prikupljanjem različitih i međusobno povezanih informacija o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda.

Službene sastavnice (elementi) vrednovanja proizlaze iz triju predmetnih područja: Hrvatski jezik i komunikacija (A), Književnost i stvaralaštvo (B) te Kultura i mediji (C).

Pri vrednovanju se prate znanja, vještine, stavovi i vrijednosti, sposobnost povezivanja jezičnih, književnih i kulturnih koncepata te primjena znanja u analizi, sintezi i novim komunikacijskim situacijama.

Zaključna ocjena ne temelji se samo na aritmetičkoj sredini pojedinačnih ocjena, nego na što većem broju različitih i relevantnih informacija o razini ostvarenosti ishoda tijekom cijeloga razdoblja učenja.

2. Odgojno-obrazovni ishodi 2. razreda gimnazije na koje se vrednovanje oslanja

A. Hrvatski jezik i komunikacija

SŠ HJ A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.

SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.

SŠ HJ A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.

SŠ HJ A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.

SŠ HJ A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.

SŠ HJ A.2.6. Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.

SŠ HJ A.2.7. Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.

B. Književnost i stvaralaštvo

SŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.

SŠ HJ B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.

SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.

SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.

C. Kultura i mediji

SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.

SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.

3. Elementi, metode, načini i postupci vrednovanja

Element vrednovanja	Što se vrednuje	Metode vrednovanja	Načini i postupci / dokazi	Povezani ishodi
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA	Razumijevanje i uporaba hrvatskoga standardnog jezika; slušanje, govorenje, čitanje i pisanje izlagačkih tekstova; sintaktička znanja i njihova primjena u oblikovanju teksta; leksička raslojenost; organski govori, narječja i dijalekti u odnosu prema hrvatskom standardnom jeziku; primjena jezičnih znanja u komunikacijskom kontekstu.	Provjera znanja i vještina; razgovor; analiza i preoblikovanje teksta; praktični jezični zadatci; oblikovanje izlagačkih i drugih vezanih tekstova; opažanje jezične izvedbe; učenička mapa.	• odgovaranje, objašnjavanje i obrazlaganje • kraće i opsežnije provjere s otvorenim i/ili zatvorenim zadacima • analiza jednostavnih i složenih rečenica te primjena sintaktičkih znanja u tekstu • analiza leksičkih slojeva i uporabe leksema u kontekstu • usporedba organskih idioma i hrvatskoga standardnog jezika • čitanje i/ili slušanje s razumijevanjem • oblikovanje i predstavljanje izlagačkih tekstova • prikaz, sažetak, koncept, motivacijsko pismo, anketni obrazac i drugi prikladni izlagački tekstovi • pravopisna i jezična točnost u učeničkim radovima • samovrednovanje i vršnjačka povratna informacija	A.2.1.–A.2.7.; integracijski i B/C ishodi

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO	Literarni doživljaj; razumijevanje, interpretacija i usporedba književnih tekstova; argumentirano obrazlaganje stavova; primjena književnoteorijskih pojmova; povezivanje književnoga teksta s književnopovijesnim, društvenim i kulturnim kontekstom; čitateljska samostalnost i stvaralačko izražavanje.	Interpretacija književnoga teksta; razgovor o tekstu; problemski i usporedni zadatci; provjera čitanja cjelovitih djela; predstavljanje pročitana; projektni i stvaralački rad; učenička mapa.	• interpretacija književnoga teksta potkrijepljena tekstem • provjera razumijevanja pročitanih djela i ulomaka • provjera književnoteorijskih i književnopovijesnih sadržaja u funkciji interpretacije • analitički i usporedni zadatci uz tekst • provjera cjelovitoga čitanja • predstavljanje djela prema vlastitome izboru • usporedba tekstova, likova, motiva, tema, žanrova i konteksta • stvaralački uradci potaknuti tekstem, uz uvažavanje učenikovih mogućnosti i samostalnosti	B.2.1.–B.2.4.; povezano s A i C
KULTURA I MEDIJI	Razumijevanje, analiza i prosudba medijskih tekstova i njihova utjecaja na životni stil primatelja; analiza načina prikazivanja informacija, ideja, stavova i mišljenja; hrvatska kulturna baština i kulturni krug; odnos jezika, književnosti, kulture i vlastitoga kulturnog identiteta; kritički odnos prema medijskim i kulturnim sadržajima.	Analiza medijskog i kulturnog teksta; obrazlaganje i argumentiranje; istraživački zadatak; predstavljanje; projekt; usporedba različitih medija; kritički osvrt na kulturno-umjetnički događaj.	• analiza tiskanoga, elektroničkoga, auditivnoga, vizualnoga i/ili audiovizualnoga teksta • prepoznavanje i obrazlaganje načina oblikovanja medijske poruke i njezina utjecaja na primatelja • usporedba prikaza iste ili srodne teme u različitim medijima • argumentirani kritički osvrt • individualni i/ili skupni istraživački zadatak ili projekt • predstavljanje rezultata • analiza tekstova hrvatske kulturne baštine i njihova utjecaja na kulturni identitet • osvrt na kulturno-umjetnički događaj • samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje	C.2.1.–C.2.2.; povezano s A i B

4. Pristupi vrednovanju i njihova primjena

Vrednovanje za učenje: Provodi se tijekom procesa učenja radi dobivanja povratne informacije i planiranja sljedećih koraka. Ne mora rezultirati brojčanom ocjenom. Oblici formativnoga praćenja odabiru se prema nastavnim sadržajima i ishodima. Primjeri: ciljane pitanja, kratke refleksije, izlazne kartice, opažanje rada, razgovor o pogreškama, komentar na nacrt učeničkoga rada, praćenje rada u paru ili skupini te analiza učeničkih uradaka.

Vrednovanje kao učenje: Učenik aktivno procjenjuje vlastito učenje i uči davati utemeljenu povratnu informaciju drugima. Oblici samovrednovanja i vršnjačkoga vrednovanja odabiru se prema nastavnim sadržajima i ishodima. Primjeri: lista provjere, samoprocjena nakon izvedbe, vršnjačko vrednovanje nacrt teksta, refleksija o čitanju te kratko obrazloženje strategije kojom je učenik riješio zadatak.

Vrednovanje naučenoga: Sumativno utvrđivanje razine ostvarenosti ishoda nakon određenoga razdoblja učenja. Primjeri: provjera znanja i vještina, učenički rad, oblikovanje različitih vrsta tekstova, predstavljanje ili izvedba, projekt te drugi unaprijed najavljeni oblici vrednovanja.

5. Postotci riješenosti za pojedine ocjene

nedovoljan (1)	dovoljan (2)	dobar (3)	vrlo dobar (4)	odličan (5)
0–49 %	50–62 %	63–76 %	77–89 %	90–100 %

6. Završna napomena

Navedene metode, načini i postupci vrednovanja nisu isključivi te ih nastavnik odabire i prilagođava nastavnim sadržajima, odgojno-obrazovnim ishodima i specifičnostima nastavne situacije. Pri vrednovanju i oblikovanju zaključne ocjene uzimaju se u obzir i kontinuirane bilješke o učenikovu radu, aktivnosti, zalaganju, odnosu prema obvezama, napredovanju i pristupu učenju, uključujući bilješke koje nisu popraćene brojčanom ocjenom. Zaključna ocjena stoga ne proizlazi isključivo iz aritmetičke sredine pojedinačnih brojčanih ocjena, nego se temelji na cjelovitom praćenju učenikova ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda tijekom nastavne godine.